

Motion

1980/81:1785

av Per Israelsson

om statliga åtgärder för att bevara svensk skoindustri

Örebro-Kumla-regionen i Örebro län var länge Sveriges centrum för skotillverkning. Men mot slutet av 1950-talet och ännu mera markerat under 1960-talet kom skoindustrin i svårigheter. Massimport av billiga skor av lägre kvalitet hade börjat, och slit- och slängmentaliteten hade gripit omkring sig bland skokonsumenterna. Man slutade att laga sina skor, vilket syntes genom att skomakarna försvann som yrkesgrupp.

I detta läge nedlades den ena skofabriken efter den andra. Skofabriksregionen i Närke som ännu under 1940- och 1950-talen sysselsatte många tusen människor decimerades till bara en liten del av sin tidigare omfattning. De yrkeskunniga skoarbetarna pensionerades efter hand eller gick över till andra yrken. I dagens läge är det svårt för svensk skoindustri att hävda sig på marknaden. Möjligheten att hävda sig ligger främst i att satsa på utvecklingen av det traditionella yrkeskunnandet och inrikta produktionen på kvalitets-skor som ges en självständig marknadsföring.

Den kvarvarande svenska skoindustrin är av nationellt intresse. Vi måste kunna tillverka skor inom landet i ett avspärrningsläge och därvid uppnå en godtagbar nivå. För att kunna göra detta fordras yrkeskunnande och maskinell utrustning inom landet redan i fredstid. Från regional- och sysselsättningspolitisk synpunkt har ett bevarande av skoindustrin också intresse i den region där den fortfarande finns kvar.

Enligt beslut av riksdagen år 1977 skall den svenska läderskoproduktionen uppehållas på en nivå av 2–2,5 miljoner par per år. I budgetpropositionens bil. 14 sägs det att denna nivå kunnat hållas under de senaste två åren. Jag anser att det är betydelsefullt, både från beredskaps- och från regionalpolitisk synpunkt, att den nivån uppehålls också i fortsättningen. Strävan bör vara att om möjligt höja denna nivå som egentligen är för låg för att uppehålla ett allsidigt skotillverkningskunnande inom landet.

I budgetpropositionens bil. 14 sägs att den svenska skoindustrin kunnat göra betydande investeringar genom att hittills 21 milj. kr. beviljats i avskrivningslån. Fram t. o. m. budgetåret 1981/81 har allmänt produktionsstöd i form av försörjningsberedskapslån utgått med sammanlagt 81,4 milj. kr. Det måste finnas anledning för staten att bevaka utvecklingen inom den kvarvarande svenska skoindustrin mot bakgrund av dessa ekonomiska insatser och se till att utvecklingen blir den önskade. Blir den inte det måste staten överväga vilka åtgärder som behöver vidtas för att uppehålla beredskapen på skoområdet. Här ingår som en viktig del bevarande av skoarbetarnas sysselsättning och yrkeskunnande.

Aktuellt nu, i januari 1981, är konkursläget för en ännu kvarvarande skofabrik i Örebro. Här har kritik riktats mot företagets skötsel från de anställdas fackliga organisation. Sådan kritik måste tas på allvar av staten som satsat stöd till denna industri.

Marknadsföringen för svensktillverkade skor måste skötas på ett medvetet sätt och inte komma i andra hand och i bakgrunden av samtidig marknadsföring av billiga importskor av lägre kvalitet. En sammankoppling av svensk skotillverkning och marknadsföring av importskor i samma företag synes inte vara lämplig. En sådan kombination visar sig leda till att den svenska tillverkningen kommer på efterhand och hamnar i ekonomiska svårigheter. En sådan utveckling leder till ett permanent behov av statligt produktionsstöd. Ett stöd som handelsministern nu vill skall upphöra. Sköts inte skoindustrin så att den kan hävda sig när detta stöd avvecklas blir det långsiktiga målet med det tidigare lämnade statliga stödet tillspilogivet. En sådan utveckling är enligt min mening oacceptabel. Därför kan det finnas anledning för staten att ingripa i skoindustrins fortsatta utveckling för att uppnå det uppställda målet. Det kan då visa sig nödvändigt att fortsätta med det statliga produktionsstödet ytterligare något år. En sådan revision av läget i och framtiden för den svenska skoindustrin måste ske i samverkan med de anställdas fackliga organisationer.

Med stöd av det anförda föreslås

att riksdagen hos regeringen hemställer om en snar översyn av läget inom den svenska skoindustrin, i enlighet med vad som anförts i motionen, och att härvid beaktas att minst 1980 års sysselsättnings- och produktionsnivå uppehålls inom Örebro-Kumla-regionen.

Stockholm den 27 januari 1981

PER ISRAELSSON (vpk)

